

Βεδουίνος ποιμὴν

ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΙΣ ΚΑΡΧΗΔΟΝΑ¹

Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ

Μετὰ τὸ πρόγευμα περιεπατήσαμεν ἐπὶ πολὺ κατὰ μῆκος τῆς παραλίας ἐν φαιδρᾷ παιδιᾷ. Ἡ σημερινὴ ὅμως ἀκτὴ δὲν εἶναι ἡ αὐτὴ καὶ ἡ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἀννίβα καὶ τοῦ Ἀσδρούβα. Ἡ αἰωνίως δημιουργοῦσα καὶ ἀναπλάττουσα φύσις ἐπήνεγκε κατ' ἐξοχὴν εἰς τὰ παράλια τῆς βορείου Ἀφρικῆς καὶ κυρίως τῆς νῦν ἡγεμονίας τῆς Τύνιδος ἐπιαισθητὰς μεταβολὰς καὶ μετασχηματισμοὺς τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Ἡ Οὐτικὴ π. γ. ἡ γνωστὴ καὶ ἐκ τῆς αὐτοκτονίας Κάτωνος ταῦ νεώτερου, ἦτο ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων ὀνομαστὴ παραθαλασσία πόλις ἔχουσα καὶ λιμένα, εἰς ὃν πολυάριθμα πλοῖα κατέπλεον, σήμερον δὲ κείται δύο ὥρας μακρὰν τῆς θάλασσης. Ἔνεκα τῶν φυσικῶν αὐτῆς μετατροπῶν καὶ ἡ τοπογραφία τῆς ἀρχαίας Καρχηδόνας παρέχει πολλὰ τὰ ἀμφίβολα καὶ ἀθέβαια. Εἶναι δὲ ὅλως ἀνθαίρετος καὶ ἡ ὑπόθεσις, ὅτι ἀρχαίον τι οἰκοδόμημα πλησίον τῶν λιμένων σφζόμενον εἶναι ὁ οἶκος τοῦ Ἀννίβα τὸ μόνον, ὅπερ συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς εἰκασίας ταύτης εἶναι ὅτι ὁ οἶκος οὗτος ἔκειτο παρὰ τὴν ἀγορὰν τὴν ἐγγύτατα πρὸς τοὺς λιμένας. Πλησιάζομεν ἤδη πρὸς αὐτοὺς τοὺς λιμένας, οἵτινες ἄλλως ἀποτελοῦσι καὶ τὰ μόνα ἕξια λόγου σφζόμενα λείψανα τῆς ἀρχαίας Καρχηδόνας. Δὲν εἶναι δὲ φυσικοὶ ἀλλὰ τεχνικῶς κατασκευασμένοι. Μεταξὺ τῶν δύο τούτων λιμένων ἐπὶ γλώσσης τινός συνδεοῦσης αὐτοὺς ὑψοῦτο τὸ τεῖχος τῆς πόλεως² καὶ

ἐκτός μὲν αὐτοῦ ἔκειτο ὁ ἐμπορικὸς λιμὴν ὁ φέρων πρὸς τὸ πέλαγος, ἐντός δὲ ὁ πολεμικὸς. Ὁ στόλος λοιπὸν τῶν Καρχηδονίων, ἵνα ἀναχθῆ εἰς τὸ πέλαγος, ὤφριε πρῶτον τὴν πύλην τοῦ τεύχους καὶ εἶτα τὸν ἐμπορικὸν λιμένα νὰ διαπλεύσῃ. Ἡ περιοχὴ ἀμφοτέρων εἶναι μικρὰ καὶ ἀσήμαντος δυσανάλογος πρὸς τὸ μέγεθος καὶ τὴν σημασίαν τοῦ τε ἐμπορικοῦ καὶ πολεμικοῦ τῆς θαλασσοκράτορος Καρχηδόνας.

Ἡ κατοχὴ τῶν λιμένων τούτων ἦτο διὰ τοὺς Ῥωμαίους ἀπαραίτητος ὄρος πρὸς κατάκτησιν αὐτῆς τῆς πόλεως. Σκιπίων ὁ νεώτερος, ὁ ἔργονος τῶν νικητῶν τοῦ Ἀννίβα διηύθυνε τὸ τελευταῖον τῆς πολιορκίας μέρος. Τὸ σχέδιόν του ἦτο νὰ ἐξαναγκάσῃ εἰς ὑποταγὴν τὴν πόλιν διὰ τοῦ λιμοῦ. Πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον ἀπέκλεισε πᾶν μέσον τροφοδοτήσεως κατὰ ξηρὰν, ἐπρομηθεύοντο ὅμως κατὰ θάλασσαν ἀκόμη οἱ Καρχηδόνιοι διὰ

τῶν πλοίων τῶν τὰ πρὸς τὸν βίον χρήσιμα καὶ τὰ πολεμικὰ ἐφόδια. Διὰ νὰ παρακωλύσῃ δὲ τοῦτο ὁ Σκιπίων ἐκοδόμησε μέγα καὶ ἰσχυρὸν πρόχωμα, ὅπερ τὸ πρῶτον μὲν ἐσκωπῶν οἱ Καρχηδόνιοι τὸν Σκιπίωνα διὰ τὸ παράδοξον καὶ παιδαριῶδες φαινόμενον εἰς αὐτοὺς ἔργον, αὐταπατόμενοι ὅτι καὶ τώρα οἱ Ῥωμαῖοι θὰ ἀστοχήσωσι τοῦ σκοποῦ των, ὡς καὶ ἄλλοτε πρότερον κατὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ Λιλυθαίου (τῆς νῦν Μαρσάλας), ὅτε μάτῃν ἐπεχείρησαν νὰ ἀποκλείσωσι δι' ἀλύσεων τὸν λιμένα. Ἡ Ῥωμαϊκὴ ὅμως ἐπιμονὴ ἐνίκησε τώρα καὶ ἐντός ὀλίγου χρόνου ἰσχυρότατος λίθινος δακτύλιος σφιγκτὰ περιέκλεισε τὸν κόλπον τῆς Καρχηδόνας.

Δὲν ἀπέβαλον ὅμως οἱ Καρχηδόνιοι πᾶσαν ἐλπίδα καὶ μετὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ πολιορκητικοῦ τούτου ἔργου. Ἡ ἀνάγκη τέχνας κατεργάζεται. Ἡ ἀνεξάντλητος δὲ εἰς ἐπινοίας διάνοια αὐτῶν συνέλαβεν ἀμέσως δύο καταπληκτικὰ σχέδια σωτηρίας. Νέον στόλον ἐναυπήγησαν καὶ ἠνέωξαν νέαν ὁδὸν πρὸς τὴν θάλασσαν. Ἡ διπλῆ δὲ αὕτη ἥρωικὴ πράξις ἀποτελεῖ ἐν τῶν μάλλον συγκινητικῶν ἐπεισοδίων τοῦ ἀπέλπιδος ἀγῶνος τῶν Καρχηδονίων. Ἐνδὸν τοῦ προχώματος, τοῦ περικλείοντος τὸν λιμένα αὐτῶν, ἄρσανες ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἐδημιούργησαν ἐν ὄλῃ των τῇ ἡρεμίᾳ νέον στόλον. Δὲν ἠδύναντο ὅμως νὰ ἐκπλεύσωσι διὰ τῆς συνήθους ὁδοῦ, διότι ὁ ἐμπορικὸς λιμὴν, δι' οὗ ὤφριον νὰ ἀναχθῶσιν εἰς τὸ πέλαγος, εἶχεν ἀποφραχθῆ διὰ τοῦ προτειγίσματος τοῦ Σκιπίωνος. Διέτρησαν λοιπὸν τὴν ἄκραν, τὴν ἀποχωρίζουσαν τὸν πολεμικὸν λιμένα ἀπὸ τῆς θάλασσης, εἰς μέρος τι κείμενον ἀπωτέρω τοῦ Ῥω-

¹ Τέλος ἴδε σελ. 56.